

je bolelo viditi, koliko zatega časa se tukaj zgubi, kako malo se gleda na imenitni namen ljudskih šol. „Predložil bom — nastavi dalje — visokemu ministerstvu, naj se tem knjigam in temu neumnemu naučevanju berž slovó da“. Več pričajočih se ni moglo s samo slovenšino sprijazniti, in tedaj tudi ne z njegovim govorom — ali slavni svetovavec ostane pri svojem sklepu, Bog daj! na blagor Slovencom. Še mnogo slavnega na blagor Slovencom bi znal navesti, kar sim sam slišal, ako bi se ne bal prečastitiga moža z razglasam osebnih govorov razžaliti. Slava mu!

Iz Dolenske strani. V černe bukve naj se taki zapišejo, kateri se zoper ljudske šole upirajo. Po vikšim ukazu c. k. dež. poglavarstva je zapovedano, da naj se tudi na Krajskim pri vsaki fari, kjer ni kakih posebnih zadržkov, ljudske šole v podučenje mladosti vpelejo. 7. t. m. smo šli v ta namen z g. dekanom S. v. B. in 12. dan t. m. v Št. K., kamor so tudi c. k. komisar, župani s svetovavci in mnogo kmetov prišli. V B. smo še precej dobro opravili, ker ondašnje soseske so dovolile za prihodnjiga učitelja in orglarja 200 gold. letne plače poskerbeti. Hvala jim! Ali vse drugač se je obnašala kmetiška množica v Št. K., razun duhovnov, uradnikov, županov in nekterih svetovavcov, so sploh vsi zoper šolsko napravo in potrebo šole se uperli. Rekli so: da kdor hoče svojiga otroka v šolo dati, naj ga da v mesto*); tisti so malokde pridali, ko so v šolah hodili; na kmetih ni treba šol“ itd. Akoravno smo jim, kolikor se je dalo, na serce govorili, da je poduk o sedanjih časih mladosti sila potreben, da brez vednosti branja in pisanja o sedanjih časih si tudi kmet družih za svoj stan potrebnih in koristnih vednost pridobiti ne zamore, — da ravno v tej fari, ki šteje čez 4000 duš, le malokdo brati in pisati zna, vender nismo clo nič opravili; terdovratni so ostali pri nepotrebi šole. Ali taka terma ne zasluži, v černe bukve zapisana biti?!

Iz Blejskiga jezera. Ravno smo vidili prav lepe čisto nove podobke (pildke) sv. Device Marie na Jezeru z obrazom cerkvice na Jezeru, s starim Blejskim gradom, in mogočnimi gorami, ki ta rajski kraj obdajajo. Gosp. Malner, častivreden domorodec, je imel to dobro misel, po gosp. Goldensteinu ta podobek izrisati dati, ki je v različnih barvah v Pragi natisnjen bil. Velja en podobek mende le 2 kraje.

Iz Ljubljane. God našiga presvitliga cesarja je bil v pondelj z veliko cerkovno slovesnostjo obhajan; g. knezoškof so sv. mašo v stolni cerkvi peli, kjer so se g. deželni poglavar, višji c. k. uradniki, mnogo vojaških častnikov, mestni župan in odborniki in množica družiga pobožniga ljudstva snidili; topovi na gradu so že zjutraj zgodaj naznanili slovesni dan, ki so se tudi ob sv. maši verstili s strelam zunaj cerkve postavljeniga oddelka Ljublj. vojakov. — Grozno mlačno je bilo vdeleženje volivcov 3. razreda pri volitvi 6 novih mestnih odbornikov. Izmed 279 opravičenih volivcov tega razreda jih je pervikrat prišlo le 34, pri drugi ožji volitvi (zato ker so pri prvi le trije odborniki predpisano čezpolovičnico glasov dobili) pa jih je prišlo clo le 18 volivcov! Izvoljeni so bili: g. Eržen, g. Samasa, g. Košir, g. Mühleisen, g. Aichholcer ing. dr. Rudolf (vsi že poprejšni odborniki, tode

večidel iz družih razredov). Žalostno je, da je vdeleženje za žup. volitve tako oterpnelo, da zamore sedaj kdo odbornik biti s kôpo glasov! — Predsednik kmetijske družbe gosp. Terpinč se je te dni v London podal, obertnijsko razstavo ogledat. Marsikaj koristniga nam bo gotovo povedal od kmetijskiga in obertnijskiga orodja, kar bi utegnilo tudi za naše kraje prav biti.

Novičar iz mnogih krajev.

Po novi vravnavi bo vojaška granica podstala ministerstvu vojaštva; cela granica je razdeljena v dve deželni povelništvi; povelništvo za Horvaško-Slavonsko bo stanovalo v Zagrebu, za Banaško-Srbsko pa v Temešvaru; zapovedništvo polka je prva opravna vradija, zapovedništvo deželno je druga, nar višji pa je ministerstvo vojaštva. — Popovodnji poškodovanim soseskam na Tiroljskim so cesar 25,000 gold. podariti dovolili. — Misionarju g. dr. Knobleherju so dovolili cesar dva čolnča za popotovanje po reki Nilu; tudi je dobil sabo iz cesarske Dunajske tiskarnice majhno tiskarnico z afrikanskimi pismenkami. Iz Rima jo je že odrinil. — Iz Prage se piše, da je minister uka velike hvale vredno postavil, po kateri mora vsak otrok 6 let v šolo hoditi; pred 12. letam ne sme noben otrok šole zapustiti. — Poskušnje vozovlakov (lokomotifov) na železnici po visoki gori na Semeringu so se že začele, in nektore so se že dobro skazale; vsak voz mora v stanu biti, nar manj 2500 centov navzgor in navzdol peljati v naglosti poldruge milje o 1 uri. — Sliši se, da bojo nemško-katoljske družtva, ker so deržavi in véri nevarne, povsod v našim cesarstvu oestro prepovedane. — Medica, za katero se dosihmal še ni davek odrajtoval, pravijo, bo prihodnjič davku podvržena, ker je v nekterih krajih toliko naredijo in tudi na Turško in Rusovsko prodajo, da bi ta davk lahko tretjino davka za žganje vergel. — Strašna huda ura je bila unidan v Debrečinu; 17krat je v mesto trešilo, pogorelo je 6 hiš; da jih ni več, se imajo prebivavci bogoslovcam zahvaliti, ki so že od starih časov s svojo lastno brizgljo nar pridniši gasivci. — Knez Meternich pride to jesen na Dunaj nazaj, kjer misli prav natihama živeti. — Zlo se je jelo govoriti, da bo Turška vlada Košuta 15. kimovca izpustila, ki se bo potem ali na Angleško ali v Ameriko podal; vunder to izpušenje še ni verjetno, ker, če Turki kaj taciga storé, zna tudi Austrijska vlada še več Turčii nevarnih pobegnikov iz Bosnie izpustiti, ki ji znajo še večí nadlego delati, kakor Košut Austrii. — Rimska vlada je poslala kardinala Altieri na Dunaj in v Petrograd, da bi se posvetoval zastran pomirjenja Laške dežele, sicer pa tudi zato, kako bi se zamogel papež z lépo Francozov iz Rima znebiti. — V Melykutu se je hotel nek kmet s tem ob življenje pripraviti, da je veliko krajcarjev požrel; ali zdravnik so ga smerti oteli. To je gotovo prav nova viža: sebe in denar pod zemljo spraviti! — Nek vremsk prerok je prerokoval, da bo ta mesec nar gorkeji mesec celiga leta; do 18. tega mesca, pravi, bo suho in vroče, od 18. do 20. hladno in mokro, od 21. do 24. vroče in jasno, od 25. do 26. vihar in dež, potem pa bo suho in vroče. Bomo vidili: ali ni prerok slame jedel. — Dve sto Čehov, večidel kmetov, je prišlo v Zemun, da bi se na Srbskim naselili. — V Zagrebu je prišla od Vladika Černogorskiga na svetlo žaloigra (tragedia) pod naslovom „Stjepan Mali“. — Na Irskim se je krompirjeva gnjilina nanagloma hudo prikazala.

*) Zastran mestnih šol zamoremo za gotovo povedati, da naš nadzornik ljudskih šol g. dr. Močnik je močno zoper to, da bi se v en klas mestnih ljudskih šol (na priliko v Ljubljani) več kot 80 učencov tlačilo, kar je potrební vodbi učenika in tudi zdravju učencov nasprot. Čmu taka gnječa v mestni šoli? po deželi pa nobena ali prazna šola? Velike hvale je vredna ta misel; naj bi se tudi izpeljala! Vred.